

1 Ποια είναι τα είδη προθεσμιών που εφαρμόζονται στις αστικές διαδικασίες;

Στην έννομη τάξη, ο χρόνος έχει επιπτώσεις. Στις αστικές υποθέσεις, οι νομικές καταστάσεις επηρεάζονται και διέπονται από δύο διαφορετικά είδη προθεσμιών: προθεσμίες αστικού δικαίου και δικονομικές προθεσμίες. Οι προθεσμίες υπόκεινται σε κανόνες και μεθόδους υπολογισμού που εξαρτώνται από το κατά πόσον πρόκειται για προθεσμίες ουσιαστικού δικαίου ή για δικονομικές προθεσμίες.

Εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά, οι θεσπιζόμενες από τον νόμο προθεσμίες είναι αστικού δικαίου.

Όσον αφορά τις προθεσμίες σε αστικές υποθέσεις, στην πορτογαλική νομοθεσία αναφέρονται ρητά η παραγραφή, η αποσβεστική προθεσμία και η αποδυνάμωση δικαιώματος (άρθρο 298 του Αστικού Κώδικα).

Το δικαίωμα επίκλησης της παραγραφής προκύπτει όταν ο δικαιούχος ενός συγκεκριμένου δικαιώματος δεν το άσκησε κατά τη διάρκεια μιας προθεσμίας που προβλέπεται από τον νόμο, υπό την προϋπόθεση ότι δικαίωμα αυτό ασκείται ελεύθερα από τον δικαιούχο και δεν απαγορεύεται η άσκησή του από τον νόμο. Η σημασία της βεβαιότητας και της ασφάλειας των εννόμων σχέσεων επιβεβαιώνεται με την πρόβλεψη να μην εκκρεμεί η άσκηση των δικαιωμάτων για αόριστο χρόνο. Την παραγραφή επικαλείται ο έχων έννομο συμφέρον η παραγραφή δεν δύναται να προβληθεί αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο.

Η αποσβεστική προθεσμία συνεπάγεται κατά κυριολεξία την παύση, χωρίς αναδρομική ισχύ, ενός δικαιώματος ή μιας νομικής κατάστασης μετά την πάροδο της ταχθείσας προθεσμίας.

Εάν οι οριζόμενες προθεσμίες αφορούν θέματα που δεν εμπίπτουν στη διακριτική ευχέρεια των διαδίκων, η λήξη της προθεσμίας εξετάζεται από το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως και μπορεί να προβληθεί σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας. Εάν συμφωνηθούν προθεσμίες σε θέματα που εμπίπτουν στη ευχέρεια των διαδίκων, πρέπει να γίνει επίκλησή τους εντός ή εκτός δικαστηρίου, ούτως ώστε να παράγουν έννομες συνέπειες.

Η αποδυνάμωση δικαιώματος συνίσταται στη μη άσκηση του δικαιώματος, εν όλω ή εν μέρει, ήτοι τη μη απόλαυση της ωφέλειας ή των οικονομικών πλεονεκτημάτων, κατά τη διάρκεια περιόδου που καθορίζεται από τον νόμο. Συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος.

Η αποδυνάμωση δικαιώματος δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο.

Οι δικονομικές προθεσμίες θεσπίζονται από τον νόμο για να παράγουν συγκεκριμένα αποτελέσματα στο πλαίσιο μιας διαδικασίας (παραδείγματος χάρι, προθεσμία άσκησης αγωγής ή ενδίκου μέσου) και διακρίνονται σε αναβλητικές ή επιτακτικές.

Οι αναβλητικές προθεσμίες μεταθέτουν, σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, τη δυνατότητα διεξαγωγής μιας πράξης ή το χρονικό σημείο έναρξης μιας άλλης προθεσμίας.

Σε περίπτωση που η επιτακτική προθεσμία έπεται της αναβλητικής, τα δύο χρονικά διαστήματα συνυπολογίζονται.

Μια δικονομική προθεσμία μπορεί να θεσπιστεί από τον νόμο ή να καθορισθεί από το δικαστήριο.

2 Κατάλογος των αργιών που προβλέπονται βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71, της 3ης Ιουνίου 1971.

Δυνάμει του παραπάνω κανονισμού, ως επίσημες αργίες στην Πορτογαλία καθιερώνονται οι εξής ημερομηνίες:

Η 1η Ιανουαρίου, η Μεγάλη Παρασκευή, η 25η Απριλίου, η 1η Μαΐου, η 10η Ιουνίου, η 15η Αυγούστου, η 8η και η 25η Δεκεμβρίου.

3 Ποιοι είναι οι ισχύοντες γενικοί κανόνες για τις προθεσμίες στις διάφορες αστικές διαδικασίες;

Ο γενικός κανόνας στην πορτογαλική πολιτική δικονομία προβλέπει ότι, ελλείψει ειδικής διάταξης, η προθεσμία των διαδίκων να προβούν σε οποιαδήποτε πράξη ή διαδικασία, αίτηση ακυρώσεως, υποβολή πρόσθετων ισχυρισμών ή άσκηση οποιουδήποτε δικονομικού δικαιώματος, ανέρχεται σε δέκα (10) ημέρες η προθεσμία του αντιδίκου να απαντήσει στους ισχυρισμούς είναι επίσης δέκα (10) ημέρες (άρθρο 149 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

4 Όταν μια πράξη ή μια διατύπωση πρέπει να διενεργηθεί εντός μιας συγκεκριμένης προθεσμίας, ποιο είναι το χρονικό σημείο έναρξης της προθεσμίας;

Ως γενικός κανόνας ισχύει ότι η προθεσμία για οποιαδήποτε απάντηση αρχίζει από την ημερομηνία επιδόσεως της συγκεκριμένης πράξης (άρθρο 149 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Οι κοινοποιήσεις προς τους διαδίκους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας γίνονται προς τους νόμιμους εκπροσώπους τους.

Όταν η κοινοποίηση στοχεύει να κληθεί ένας διάδικος να παραστεί αυτοπροσώπως, πέραν της κοινοποίησης προς το νόμιμο εκπρόσωπό του, αποστέλλεται και στον ίδιο κοινοποίηση με συστημένη επιστολή, στην οποία αναφέρεται η ημερομηνία, ο τόπος και ο σκοπός της εμφάνισης.

Η κοινοποίηση προς τους νόμιμους εκπροσώπους γίνεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου [για περαιτέρω διευκρινίσεις, βλ. εκτελεστικό διάταγμα (Portaria) αριθ. 280/13 της 26ης Αυγούστου 2013], και το ηλεκτρονικό σύστημα επιβεβαιώνει την ημερομηνία της κοινοποίησης, τεκμαίρεται δε ότι η κοινοποίηση έλαβε χώρα την τρίτη ημέρα από τη σύνταξη της ή την πρώτη εργάσιμη μέρα μετά την ημερομηνία αυτή, σε περίπτωση που δεν είναι εργάσιμη.

Η επίδοση με συστημένη επιστολή και απόδειξη παραλαβής θεωρείται ότι έγινε κατά την ημέρα υπογραφής της απόδειξης παραλαβής και ότι κοινοποιήθηκε στον παραλήπτη, ακόμη και εάν η απόδειξη παραλαβής υπογράφηκε από τρίτο πρόσωπο, θεωρείται δε, εκτός εάν υπάρχει απόδειξη για το αντίθετο, ότι η επιστολή επιδόθηκε αμελλητί στον παραλήπτη (άρθρο 230 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Σε περίπτωση διαδικασιών για την εκπλήρωση χρηματικών υποχρεώσεων που απορρέουν από γραπτές συμβάσεις, σύμφωνα με τις οποίες τα μέρη έχουν επιλέξει τόσο επιδόσεων, η κοινοποίηση ή η επίδοση γίνεται με ταχυδρομική αποστολή στη διεύθυνση που έχουν επιλέξει τα μέρη, υπό την προϋπόθεση ότι η αξία της ένδικης διαφοράς δεν υπερβαίνει τα 30 000,00 ευρώ ή, σε περίπτωση που η αξία της ένδικης διαφοράς υπερβαίνει το ποσό αυτό, όταν υπάρχει υποχρέωση συνεχιζόμενης παροχής αγαθών ή υπηρεσιών. Σε περίπτωση που ο παραλήπτης αρνηθεί να υπογράψει το αποδεικτικό παραλαβής ή να παραλάβει την επιστολή, ο ταχυδρομικός υπάλληλος συντάσσει αναφορά του περιστατικού πριν από την επιστροφή της επιστολής, συνεπώς η επίδοση θεωρείται ότι έχει γίνει με βάση την καταγραφή του περιστατικού. Το γεγονός από το οποίο ξεκινά η προθεσμία είναι η ημερομηνία κατά την οποία καταγράφεται το περιστατικό.

Εάν η επιστολή επιστράφηκε διότι ο παραλήπτης δεν την παρέλαβε από την ταχυδρομική υπηρεσία εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας ή εάν άλλο πρόσωπο από εκείνο στο οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση αρνηθεί να υπογράψει την απόδειξη παραλαβής ή να παραλάβει την επιστολή, η επίδοση επαναλαμβάνεται και αποστέλλεται άλλη συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής στο πρόσωπο στο οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση. Στην περίπτωση αυτή, η επιστολή -με τήρηση των επίσημων διατυπώσεων- παραδίδεται μαζί με αντίγραφο όλων των υποχρεωτικών στοιχείων. Ο ταχυδρομικός υπάλληλος οφείλει να καταχωρήσει την ημερομηνία και τον ακριβή τόπο παράδοσης της επιστολής και να διαβιβάσει αμέσως την έκθεση επιδόσεως στο δικαστήριο. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η τοποθέτηση της επιστολής στο γραμματοκιβώτιο του προσώπου προς το οποίο γίνεται η επίδοση, ο ταχυδρομικός

υπάλληλος αφήνει ειδοποίηση στον παραλήπτη. Σε αυτή την περίπτωση, θεωρείται ότι έγινε επίδοση κατά την ημερομηνία που καταχωρίστηκε από τον ταχυδρομικό υπάλληλο ή εάν ο υπάλληλος άφησε ειδοποίηση, κατά την όγδοη μέρα μετά την ημερομηνία αυτή (ο παραλήπτης ενημερώνεται σχετικά, με την πιο πρόσφατη επιστολή που του έχει αποσταλεί). Από αυτή η χρονική στιγμή αρχίζει η δικονομική προθεσμία που είχε ως εναρκτήριο γεγονός την επίδοση. Όταν η επίδοση γίνεται μέσω νομίμου αντιπροσώπου, δικαστικού επιμελητή ή δικαστικού υπαλλήλου, η προθεσμία αρχίζει από το χρονικό σημείο υπογραφής της απόδειξης παραλαβής από το πρόσωπο στο οποίο έγινε η επίδοση.

Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας προβλέπει παρέκταση (πρόσθετη περίοδος που θεσπίζεται από τον νομοθέτη) λόγω γεωγραφικής απόστασης μεταξύ του τόπου της επίδοσης και του δικάζοντος δικαστηρίου ή λόγω του γεγονότος ότι η επίδοση δεν πραγματοποιήθηκε προσωπικά στο διάδικο μέρος. Στις περιπτώσεις αυτές το σημείο έναρξης της προθεσμίας τοποθετείται μετά τη λήξη της παρέκτασης της προθεσμίας.

Η επίδοση γίνεται μέσω δημόσιων ανακοινώσεων και δημοσιεύσεων όταν δεν είναι γνωστή η διεύθυνση του προσώπου προς το οποίο γίνεται η επίδοση, και ακολούθως δημοσιεύεται ανακοίνωση σε δημόσιο ιστότοπο (βλ. ανωτέρω το άρθρο 24 του εκτελεστικού διατάγματος αριθ. 280/13, της 26ης Αυγούστου 2013). Στις περιπτώσεις αυτές, η επίδοση θεωρείται ότι έγινε κατά την ημέρα της δημοσίευσης της τελευταίας ανακοίνωσης. Η παρεκταθείσα προθεσμία αρχίζει από την ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης. Η προθεσμία υποβολής μέσου άμυνας αρχίζει από τη λήξη της νόμιμης παράτασης της προθεσμίας.

5 Μπορεί η έναρξη της προθεσμίας να επηρεαστεί ή να τροποποιηθεί από τον τρόπο κοινοποίησης ή επίδοσης εγγράφων (προσωπική επίδοση από δικαστικό επιμελητή ή ταχυδρομική επίδοση);

Ναι. Βλέπε την απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση.

6 Αν η επέλευση ενός γεγονότος αποτελεί την έναρξη της προθεσμίας, η ημέρα επέλευσης του γεγονότος συνεκτιμάται στον υπολογισμό της προθεσμίας;

Δεν συνεκτιμάται η ημέρα κατά την οποία έλαβε χώρα η πράξη, το γεγονός, η απόφαση, η επίδοση ή η κοινοποίηση.

7 Όταν μια προθεσμία προσδιορίζεται κατά ημέρες, ο αριθμός των αναφερόμενων ημερών περιλαμβάνει τις ημερολογιακές ημέρες ή τις εργάσιμες ημέρες;

Η δικονομική προθεσμία που προβλέπεται στον νόμο ή καθορίστηκε από το δικαστήριο είναι συνεχής. Η προθεσμία αυτή ωστόσο αναστέλλεται κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών, εκτός εάν η διαδικαστική προθεσμία είναι ίση ή ανώτερη των έξι μηνών ή σε περίπτωση που αφορά σε διαδικαστικές πράξεις σε δίκες που από τον νόμο ορίζονται ως επείγουσες, εκτός εάν με δικαιολογημένη διάταξη και κατόπιν ακροάσεως των μερών, ο δικαστής αποφασίζει να αναστείλει τη διαδικαστική προθεσμία. Εάν η προθεσμία για τη διενέργεια διαδικαστικής πράξης λήγει κατά την ημέρα που τα δικαστήρια είναι κλειστά, η προθεσμία παρατείνεται μέχρι την επόμενη εργάσιμη ημέρα.

Οι δικαστικές διακοπές διαρκούν από τις 22 Δεκεμβρίου έως την 3η Ιανουαρίου, από την Κυριακή των Βαΐων έως τη Δευτέρα του Πάσχα και από την 16η Ιουλίου έως την 31η Αυγούστου.

8 Όταν η προθεσμία προσδιορίζεται κατά εβδομάδες, μήνες ή έτη;

Όταν η προθεσμία προσδιορίζεται κατά μήνες ή έτη, το εναρκτήριο γεγονός καθορίζεται την ίδια ημέρα, ήτοι η περίοδος ξεκινά από την ημέρα που ακολουθεί την ημερομηνία της επίδοσης, κοινοποίησης ή του σχετικού εναρκτήριου γεγονότος.

9 Πότε λήγει η προθεσμία όταν προσδιορίζεται κατά εβδομάδες, μήνες ή έτη;

Ο υπολογισμός της λήξης της προθεσμίας που προσδιορίζεται σε ημέρες γίνεται με την πρόσθεση του αριθμού των ημερών στην ημέρα του εναρκτήριου γεγονότος, όπως περιγράφεται στην απάντηση της ενότητας β) της παρούσας ερώτησης.

Σε περίπτωση που η προθεσμία προσδιορίζεται σε εβδομάδες, μήνες ή έτη και ξεκινά από μια συγκεκριμένη ημερομηνία, λήγει την 24.00 ώρα της αντίστοιχης ημέρας της τελευταίας εβδομάδας, του τελευταίου μήνα ή του τελευταίου έτους. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει αντίστοιχη ημέρα στον τελευταίο μήνα, η προθεσμία λήγει την τελευταία ημέρα του εν λόγω μήνα (άρθρο 279 στοιχείο γ) του Αστικού Κώδικα).

Εφόσον οι Κυριακή και οι αργίες θεωρούνται δικαστικές διακοπές, σε περίπτωση λήξης προθεσμίας ημέρα Κυριακή ή κατά τις αργίες, η ημερομηνία λήξης μεταπίπτει στην πρώτη εργάσιμη μέρα που ακολουθεί, εάν πρέπει να λάβει χώρα δικάσιμος για την επίδικη πράξη.

10 Αν η προθεσμία λήγει Σάββατο, Κυριακή ή ημέρα δημόσιας αργίας ή μη εργάσιμη ημέρα, παρατείνεται μέχρι την πρώτη επόμενη εργάσιμη ημέρα;

Τα δικαστήρια λειτουργούν μόνο τις εργάσιμες ημέρες.

Ο κανόνας για τον υπολογισμό όλων των δικονομικών προθεσμιών είναι ότι η λήξη της προθεσμίας για τη διεξαγωγή της δικονομικής πράξης παρατείνεται μέχρι την επόμενη εργάσιμη ημέρα εφόσον συμπίπτει με ημέρα που τα δικαστήρια είναι κλειστά.

11 Υπάρχουν ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες παρατείνονται οι προθεσμίες; Από ποιες προϋποθέσεις εξαρτώνται οι παρατάσεις αυτές;

Οι νόμιμες δικονομικές προθεσμίες μπορούν να παραταθούν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο. Επιτρέπεται η παράταση της προθεσμίας άπαξ και για την ίδια χρονική περίοδο, κατόπιν συμφωνίας των μερών (άρθρο 141 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

12 Ποιες είναι οι προθεσμίες για την άσκηση ένδικων μέσων;

Η προθεσμία άσκησης της έφεσης είναι 30 ημέρες από την επίδοση της απόφασης και 15 ημέρες σε επείγουσες περιπτώσεις και στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 644 παράγραφος 2 και στο άρθρο 677 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Εάν ένας διάδικος ερημοδικεί και δεν μπορεί να του γίνει η επίδοση σύμφωνα με το άρθρο 249 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η προθεσμία άσκησης της έφεσης αρχίζει με τη δημοσίευση της απόφασης, εκτός εάν ο διάδικος παύσει να ερημοδικεί πριν από την εκπνοή της περιόδου. Σε αυτή την περίπτωση, η απόφαση ή η εντολή πρέπει να κοινοποιηθεί στα μέρη και η προθεσμία για την άσκηση της έφεσης αρχίζει την ημερομηνία επίδοσης της απόφασης.

Σε περίπτωση προφορικής διαταγής ή αποφάσεων που δημοσιεύονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η προθεσμία αρχίζει από την ημερομηνία της επίδοσης, υπό την προϋπόθεση ότι ο διάδικος είχε παραστεί ή είχε νομίμως κλητευθεί να παραστεί κατά τη δικάσιμο.

Σε περίπτωση που δεν απαιτείται κοινοποίηση, εκτός των περιπτώσεων που αναφέρονται ανωτέρω, η προθεσμία αρχίζει από την ημέρα κατά την οποία το διάδικο μέρος έλαβε γνώση της απόφασης.

Εντός της ίδιας προθεσμίας που ισχύει και για την άσκηση της έφεσης, ο εφεσίβλητος μπορεί να απαντήσει στους ισχυρισμούς του εκκαλούντος.

Ο εφεσίβλητος μπορεί να αμφισβητήσει την τήρηση της προθεσμίας υποβολής της έφεσης, καθώς και τη νομιμοποίηση του εκκαλούντος.

Σε περίπτωση που σκοπός της έφεσης είναι η επανεκτίμηση των καταχωρισμένων αποδεικτικών στοιχείων, η προθεσμία για την άσκηση και την άμυνα κατά της έφεσης αυξάνεται κατά 10 εργάσιμες ημέρες.

Σε περίπτωση που ο εφεσίβλητος αιτηθεί τη διεύρυνση του αντικειμένου της έφεσης, ο εκκαλών μπορεί να απαντήσει εντός 15 ημερών από την κοινοποίηση της αίτησης.

Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι εκκαλούντες ή περισσότεροι εφεσίβλητοι, ακόμη και εάν εκπροσωπούνται από διαφορετικούς δικηγόρους, κάθε αίτηση που κατατίθεται υπάγεται σε ξεχωριστή προθεσμία. Η γραμματεία του δικαστηρίου είναι αρμόδια να διασφαλίζει ότι όλες οι υποθέσεις εισάγονται προς εκδίκαση εντός των προθεσμιών που ορίζονται από τον νόμο.

13 Μπορούν τα δικαστήρια να τροποποιήσουν τις προθεσμίες, ιδίως τις προθεσμίες εμφάνισης στο δικαστήριο, ή να καθορίσουν ειδική ημερομηνία εμφάνισης;

Οι νόμιμες προθεσμίες δεν μπορούν να συντηθούν.

14 Εφόσον μια πράξη η οποία απευθύνεται σε διάδικο που κατοικεί σε τόπο όπου θα ετύγχανε παράτασης προθεσμίας κοινοποιείται σε τόπο όπου δεν παρέχεται η εν λόγω παράταση, το πρόσωπο αυτό χάνει το ευεργέτημα της εν λόγω προθεσμίας;

Ο εναγόμενος στον οποίο έχει επιδοθεί η αγωγή διαθέτει συγκεκριμένη προθεσμία για να αμυνθεί κατά της αγωγής. Η συγκεκριμένη προθεσμία μπορεί να επεκταθεί όταν η αγωγή έχει επιδοθεί εκτός της περιφέρειας του αρμόδιου δικαστηρίου ενώπιον του οποίου θα διεξαχθεί η διαδικασία. Η επέκταση της

προθεσμίας άμυνας κατά της αγωγής εξαρτάται από τον τόπο της επίδοσης της αγωγής (εκτός της περιφέρειας του αρμόδιου δικαστηρίου ενώπιον του οποίου θα διεξαχθεί η διαδικασία) και όχι από τον τόπο κατοικίας του διαδίκου προς τον οποίο πραγματοποιείται η επίδοση (άρθρο 245 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

15 Ποιες είναι οι συνέπειες σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών;

Η λήξη της επιτακτικής προθεσμίας συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος άσκησης αγωγής. Ωστόσο, η αγωγή μπορεί να ασκηθεί εκτός της ταχθείσας προθεσμίας σε περίπτωση δικαιολογημένου κωλύματος και, ανεξαρτήτως αυτής της αιτίας, μπορεί επίσης να ασκηθεί εντός τριών εργάσιμων ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας, με άμεση καταβολή προστίμου σε περίπτωση μη υποβολής.

16 Αν λήξει η προθεσμία, ποια ένδικα μέσα παρέχονται στους διαδίκους που δεν τήρησαν τις προθεσμίες, δηλαδή στους ερημοδικούντες διαδίκους;

Η αγωγή μπορεί να ασκηθεί κατόπιν παρέλευσης της ταχθείσας προθεσμίας, όπως αναφέρεται στην απάντηση της ερώτησης 14, ήτοι ως αποτέλεσμα γεγονότος για το οποίο εκείνοι στους οποίους επιβλήθηκε η προθεσμία ή οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους, δεν είχαν υπαιτιότητα και το οποίο εμπόδισε τη διενέργεια συγκεκριμένης πράξης εντός ορισμένης προθεσμίας. Στην περίπτωση αυτή, ο διάδικος που προβάλλει το κώλυμα φέρει και το βάρος να προσκομίσει εγκαίρως αποδεικτικά στοιχεία.

Ανεξαρτήτως δικαιολογημένου κωλύματος, η αγωγή μπορεί να ασκηθεί εντός τριών εργάσιμων ημερών από τη λήξη της προθεσμίας, με καταβολή προστίμου, όπως σημειώθηκε ανωτέρω, και ο δικαστής μπορεί, κατ' εξαίρεση, να αποφασίσει τη μείωση ή τη μη επιβολή του προστίμου σε περίπτωση σαφούς οικονομικής αδυναμίας καταβολής του οφειλόμενου ποσού ή σε περίπτωση που το ποσό θεωρηθεί δυσανάλογο, ιδίως σε αγωγές στις οποίες δεν απαιτείται ο διορισμός νόμιμου εκπροσώπου και η αγωγή έχει κατατεθεί από τα ίδια τα μέρη.

Περισσότερες πληροφορίες

[Γενική Διεύθυνση Πολιτικής στον τομέα της Δικαιοσύνης](#)

[Γενική Διεύθυνση Διοίκησης της Δικαιοσύνης](#)

[Επίσημη Εφημερίδα](#)

[Βάση δεδομένων νομικών εγγράφων](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 10/09/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.